

Pavens fastebudskab 2023: Fastetidens askese, synodal vandring

Kære brødre og søstre!

Matthæus-, Markus- og Lukas-evangelierne beretter samstemmende om Jesu forklarelse på bjerget. I denne hændelse ser vi Herrens svar på den mangel på forståelse, som disciplene havde udvist når det gjaldt ham. Lige forinden havde Mesteren haft et virkeligt sammenstød med Simon Peter. Efter at have bekendt sin tro på Jesus som Messias, Guds Søn, havde Peter afvist Jesu forudsigelse af lidelsen og korset. Jesus havde talt ham skarpt til rette: ”Vig bag mig, Satan! Du vil bringe mig til fald. For du vil ikke, hvad Gud vil, men hvad mennesker vil” (Matt 16,23). Og derefter: ”Seks dage efter tog Jesus Peter og Jakob og hans bror Johannes med sig og førte dem op på et højt bjerg, hvor de var alene” (Matt 17,1).

Evangeliet om forklarelsen på bjerget bliver hvert år oplæst på 2. søndag i fasten. I denne liturgiske tid tager Herren jo os med sig og fører os afsides. Selv om vi på grund af vore daglige gøremål må forblive på vores vanlige plads, måske i en lidt varieret og til tider kedelig hverdag, er vi i fastetiden indbudt til at ”gå op på et højt bjerg” sammen med Jesus, for sammen med Guds hellige folk at gøre os en særlig erfaring med askese.

Fastetidens askese er en bestræbelse, understøttet af Guds nåde, for at overvinde vores mangel på tro og vores modstand mod at følge Jesus på korsets vej. Akkurat det som Peter og de andre disciple trængte til. For at fordybe vores kendskab til Mesteren, for at lodde dybden i og tage imod den guddommelige frelses mysterium – fuldbyrdet i den totale selvhengivelse af kærlighed – må vi også lade os føre afsides og højt op og løsrive os fra middelmådighed og forfængelighed. Vi må begive os ud på en vandring; en vandring opad, som kræver anstrengelse, opofrelse og koncentration, ligesom en vandretur på fjeldet. Det samme er påkrævet under den synodale vandring, som vi, som Kirke, har påtaget os at tage. Det vil gøre os godt at tænke over den forbindelse som findes mellem fastetidens askese og synodal erfaring.

Til ’retræten’ oppe på Taborbjerget tager Jesus tre disciple med sig, udvalgt til at være vidner til den enestående hændelse. Han ønsker, at de ikke skal være alene, men sammen om denne erfaring af nåde, sådan som for øvrigt hele vores trosliv er noget, vi deler med andre. Jesus følger vi sammen. Og sammen som Kirke på pilgrimsvandring gennemlever vi det liturgiske år, inkluderet fastetiden, sammen med dem som Herren har givet os som rejsefæller. Ligesom Jesu og disciplenes opstigning på Taborbjerget er også vores fastevandring ’synodal’, fordi vi går den sammen, på samme vej som disciple af den ene Mester. Ja, vi ved at han selv er Vejen, så både under den liturgiske vandring og den synodale vandring gør Kirken

ikke andet end at træde stadig dybere og fuldere ind i Kristus, Frelserens mysterium.

Og så kommer vi til beretningens højdepunkt. Evangeliet fortæller at Jesus "blev forvandlet for øjnene af dem, hans ansigt lyste som solen, og hans klæder blev hvide som lyset" (Matt 17,2). Her er vi ved 'toppen', ved målet for vandringen. Efter opstigningen, mens de sammen med Jesus befinder sig højt oppe på bjerget, får de tre disciple den nåde at se ham i hans herlighed, strålende af et overnaturlig lys, som ikke kom udefra, men som strålede ud fra ham selv. Den guddommelige skønhed i dette syn overgik uden sammenligning alt, hvad disciplene kan have haft af anstrengelser på vejen op mod Tabor. Som på alle krævende bjergture: På vejen op må man holde blikket godt fæstet på stien, men udsigten, som til sidst åbner sig for os, slår os med forundring og belønner os med sin vidunderlighed. Også den synodale proces kan ofte virke møjsommelig, og til tider kan vi blive modløse. Men det som venter os til sidst er utvivlsomt noget vidunderligt og overraskende, og det vil hjælpe os til at forstå Guds vilje og vores egen opgave til tjeneste for hans rige.

Disciplenes oplevelse på Taborbjerget beriges yderligere da Moses og Elia viser sig ved siden af den forvandlede Jesus (jf Matt 17,3). De personificerer henholdsvis loven og profeterne. Kristi nyhed er opfyldelsen af den gamle pagt og af løftene; den er uadskillelig fra Guds historie med hans folk og åbenbarer den dybere mening med denne historie. På lignende måde er den synodale vej rodfæstet i Kirkens tradition og samtidig åben overfor det nye. Traditionen er en inspirationskilde når det gælder at søge nye veje og samtidig undgå to modsatte fristelser: immobilitet og improvisatorisk eksperimenteren.

Både den asketiske fastevandring og den synodale vandring har som sit mål en forklarelse, personlig og kirkelig. En forvandling som i begge tilfælde finder sit forbillede i Jesu forvandling og som udvirkes ved hans påskemysteriums nåde. For at en sådan forklarelse skal kunne virkeliggøres i os nu i år, ønsker jeg at foreslå to 'stier' som vi kan følge, for sammen med Jesus at gå op og nå frem til målet.

Den første sti henviser til det imperativ som Gud Fader retter til disciplene på Tabor mens de skuer den forvandlede Jesus. "Hør ham!" lyder røsten fra skyen (Matt 17,5). Så den første anvisningen er meget klar: Lyt til Jesus. Fastetiden er en nådens tid i den grad vi lytter til ham, som taler. Og hvordan taler han til os? For det første i Guds Ord, som Kirken tilbyder os i liturgien: Lad det ikke falde til jorden; hvis vi ikke altid kan deltage i messen, så lad os læse bibellæsningerne dag for dag, også ved hjælp af internettet. Og det er ikke kun i Skrifterne at Herren taler til os, men også i vore brødre og søstre, fremfor alt i ansigterne og historierne hos dem, som behøver hjælp. Jeg ønsker også at tilføje et andet aspekt, som er

meget vigtig i den synodale proces: Lytten til Kristus sker også gennem at lytte til vore brødre og søstre i Kirken. I enkelte faser er en sådan gensidig lytten hovedmålet, men den er altid uundværlig i den synodale Kirkes metode og stil.

Da disciplene hørte Faderens røst, ” faldt de ned på deres ansigt og blev grebet af stor frygt. Men Jesus gik hen og rørte ved dem og sagde: ’Rejs jer, og frygt ikke!’ Og da de løftede deres blik, kunne de kun se Jesus alene” (Matt 17,6-8). Her er den anden anvisning for denne fastetid: Søg ikke tilflugt i en religiøsitet, der består af ekstraordinære hændelser og stemningsfulde oplevelser. Det hænder jo, at vi gør det af frygt for at møde virkeligheden med dens daglige slid og slæb, genstridigheder og selvmodsigelser. Det lys som Jesus viser disciplene er en forsmag på påskeherligheden, og det er mod denne at vi må gå idet vi følger ”kun Jesus”. Fastetiden er rettet mod påsken: ’Retræten’ er ikke et mål i sig selv, men forbereder os til med tro, håb og kærlighed at gennemleve lidelsen og korset, for at nå frem til opstandelsen. Heller ikke under den synodale vandring må vi snyde os selv til at tro, at vi allerede er fremme når Gud i sin nåde giver os enkelte stærke oplevelser af fællesskab. Også her gentager Herren for os: ”Rejs jer, og frygt ikke!” Lad os gå ned på sletten, og må den nåde vi har oplevet være os til hjælp i vort synodale håndværk i vore fællesskabers hverdag.

Kære brødre og søstre, må Helligånden i denne fastetid være med os under vores opstigen sammen med Jesus, således at vi kan erfare hans guddommelige stråleglans, og således, styrket i troen, sammen fortsætte vandringen med ham – han, der er sit folks herlighed og lys for folkeslag.

Rom, givet i Laterankirken, den 25. januar 2023, på festdagen for den hellige Paulus’ omvendelse

Frans

På engelsk:

Lenten Penance and the Synodal Journey

Dear brothers and sisters!

The Gospels of Matthew, Mark and Luke all recount the episode of the Transfiguration of Jesus. There we see the Lord's response to the failure of his disciples to understand him. Shortly before, there had been a real clash between the Master and Simon Peter, who, after professing his faith in Jesus as the Christ, the Son of God, rejected his prediction of the passion and the cross. Jesus had firmly rebuked him: "Get behind me, Satan! You are a scandal to me, because you do not think according to God, but according to men!" (*Mt 16:23*). Following this, "six days later, Jesus took with him Peter, James and John his brother and led them away to a high mountain" (*Mt 17:1*).

The Gospel of the Transfiguration is proclaimed every year on the Second Sunday of Lent. During this liturgical season, the Lord takes us with him to a place apart. While our ordinary commitments compel us to remain in our usual places and our often repetitive and sometimes boring routines, during Lent we are invited to ascend "a high mountain" in the company of Jesus and to live a particular experience of spiritual discipline – *ascesis* – as God's holy people.

Lenten penance is a commitment, sustained by grace, to overcoming our lack of faith and our resistance to following Jesus on the way of the cross. This is precisely what Peter and the other disciples needed to do. To deepen our knowledge of the Master, to fully understand and embrace the mystery of his salvation, accomplished in total self-giving inspired by love, we must allow ourselves to be taken aside by him and to detach ourselves from mediocrity and vanity. We need to set out on the journey, an uphill path that, like a mountain trek, requires effort, sacrifice and concentration. These requisites are also important for the synodal journey to which, as a Church, we are committed to making. We can benefit greatly from reflecting on the relationship between Lenten penance and the synodal experience.

In his "retreat" on Mount Tabor, Jesus takes with him three disciples, chosen to be witnesses of a unique event. He wants that experience of grace to be shared, not solitary, just as our whole life of faith is an experience that is shared. For it is in togetherness that we follow Jesus. Together too, as a pilgrim Church in time, we experience the liturgical year and Lent within it, walking alongside those whom the Lord has placed among us as fellow travelers. Like the ascent of Jesus and the disciples to Mount Tabor, we can say that our Lenten journey is "synodal", since we make it together along the same path, as disciples of the one Master. For we know that Jesus is himself the Way, and therefore, both in the liturgical journey

and in the journey of the Synod, the Church does nothing other than enter ever more deeply and fully into the mystery of Christ the Saviour.

And so we come to its culmination. The Gospel relates that Jesus “was transfigured before them; his face shone like the sun and his clothes became white as light” (*Mt 17:2*). This is the “summit”, the goal of the journey. At the end of their ascent, as they stand on the mountain heights with Jesus, the three disciples are given the grace of seeing him in his glory, resplendent in supernatural light. That light did not come from without, but radiated from the Lord himself. The divine beauty of this vision was incomparably greater than all the efforts the disciples had made in the ascent of Tabor. During any strenuous mountain trek, we must keep our eyes firmly fixed on the path; yet the panorama that opens up at the end amazes us and rewards us by its grandeur. So too, the synodal process may often seem arduous, and at times we may become discouraged. Yet what awaits us at the end is undoubtedly something wondrous and amazing, which will help us to understand better God’s will and our mission in the service of his kingdom.

The disciples’ experience on Mount Tabor was further enriched when, alongside the transfigured Jesus, Moses and Elijah appeared, signifying respectively the Law and the Prophets (cf. *Mt 17:3*). The newness of Christ is at the same time the fulfilment of the ancient covenant and promises; it is inseparable from God’s history with his people and discloses its deeper meaning. In a similar way, the synodal journey is rooted in the Church’s tradition and at the same time open to newness. Tradition is a source of inspiration for seeking new paths and for avoiding the opposed temptations of immobility and improvised experimentation.

The Lenten journey of penance and the journey of the Synod alike have as their goal a transfiguration, both personal and ecclesial. A transformation that, in both cases, has its model in the Transfiguration of Jesus and is achieved by the grace of his paschal mystery. So that this transfiguration may become a reality in us this year, I would like to propose two “paths” to follow in order to ascend the mountain together with Jesus and, with him, to attain the goal.

The first path has to do with the command that God the Father addresses to the disciples on Mount Tabor as they contemplate Jesus transfigured. The voice from the cloud says: “Listen to him” (*Mt 17:5*). The first proposal, then, is very clear: we need to listen to Jesus. Lent is a time of grace to the extent that we listen to him as he speaks to us. And how does he speak to us? First, in the word of God, which the Church offers us in the liturgy. May that word not fall on deaf ears; if we cannot always attend Mass, let us study its daily biblical readings, even with the help of the internet. In addition to the Scriptures, the Lord speaks to us through our brothers and sisters, especially in the faces and the stories of those who are in need. Let me say something else, which is quite important for the synodal process:

listening to Christ often takes place in listening to our brothers and sisters in the Church. Such mutual listening in some phases is the primary goal, but it remains always indispensable in the method and style of a synodal Church.

On hearing the Father's voice, the disciples "fell prostrate and were very much afraid. But Jesus came and touched them, saying, 'Rise, and do not be afraid.' And when the disciples raised their eyes, they saw no one else but Jesus alone" (Mt 17:6-8). Here is the second proposal for this Lent: do not take refuge in a religiosity made up of extraordinary events and dramatic experiences, out of fear of facing reality and its daily struggles, its hardships and contradictions. The light that Jesus shows the disciples is an anticipation of Easter glory, and that must be the goal of our own journey, as we follow "him alone". Lent leads to Easter: the "retreat" is not an end in itself, but a means of preparing us to experience the Lord's passion and cross with faith, hope and love, and thus to arrive at the resurrection. Also, on the synodal journey, when God gives us the grace of certain powerful experiences of communion, we should not imagine that we have arrived – for there too, the Lord repeats to us: "Rise, and do not be afraid". Let us go down, then, to the plain, and may the grace we have experienced strengthen us to be "artisans of synodality" in the ordinary life of our communities.

Dear brothers and sisters, may the Holy Spirit inspire and sustain us this Lent in our ascent with Jesus, so that we may experience his divine splendour and thus, confirmed in faith, persevere in our journey together with him, glory of his people and light of the nations.

Rome, Saint John Lateran, 25 January, Feast of the Conversion of Saint Paul

Francis